

UZASADNIENIE

Decyzją numer (...) z dnia 19 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że R. S., w okresie od 9 września 2015 r. do 30 września 2015 r., jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Sp. z o.o., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu , rentowym oraz wypadkowemu oraz ,że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne , rentowe oraz wypadkowe za wrzesień 2015 r. – 516,00 zł.
- na ubezpieczenie zdrowotne za wrzesień 2015 r. – 457,90 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podkreślił, że przeprowadzona kontrola wykazała ,że płatnik składek (...) Sp. z o.o. w okresie objętym kontrolą (tj. od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r.) zawierał umowy cywilnoprawne , którym nadał nazwę umów o dzieło. W toku kontroli przedłożono umowę o dzieło zawartą pomiędzy (...) Sp. z o.o. , a R. S. zawartą na okres od 9 września 2015 r. do 30 września 2015 r. , której przedmiotem było rozdanie ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. W ocenie organu rentowego , ww. umowa nie miała jednak charakteru umowy o dzieło , a R. S. wykonywał umowę zlecenie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił ,że z zapisów zawartych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika ,że R. S. w okresie wykonywania umowy zlecenia na rzecz (...) Sp. z o.o. nie posiadał innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Tym samym, płatnik składek powinien zgłosić R. S. w ww. okresie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz opłacić należną składkę w stosownej wysokości.

/decyzja k.5-7 akt ZUS dot. R. S./

Decyzją numer (...) z dnia 19 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził , że F. S. w okresie: od 1 stycznia 2013 r. do 31 stycznia 2013 r. , od 19 lutego 2014 r. do 24 lutego 2014 r. , od 6 marca 2014 r. do 9 marca 2014 r. , od 14 kwietnia 2014 r. do 18 kwietnia 2014 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu , rentowym oraz wypadkowemu oraz , że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne , rentowe oraz wypadkowe: za styczeń 2013 r. – 687,00 zł , za luty 2014 r. – 319,00 zł , za marzec 2014 r. – 319,00 zł , za kwiecień 2014 r. – 266,00 zł.
- na ubezpieczenie zdrowotne: za styczeń 2013 r. – 609,64 zł , za luty 2014 r. – 283,08 zł , za marzec 2014 r. – 283,08 zł , za kwiecień 2014 r. – 236,05 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podkreślił, że przeprowadzona kontrola wykazała ,że płatnik składek (...) Sp. z o.o. w okresie objętym kontrolą (tj. od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r.) zawierał umowy cywilnoprawne , którym nadał nazwę umów o dzieło. W toku kontroli przedłożono umowy o dzieło zawarte pomiędzy (...) Sp. z o.o. , a F. S. zawarte na okres: od 1 stycznia 2013 r. do 31 stycznia 2013 r. , od 19 lutego 2014 r. do 24 lutego 2014 r. , od 6 marca 2014 r. do 9 marca 2014 r. , od 14 kwietnia 2014 r. do 18 kwietnia 2014 r. , których przedmiotem było rozdanie ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. W ocenie organu rentowego , ww. umowy nie miały jednak charakteru umów o dzieło , a F. S. wykonywała umowy zlecenia. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił ,że z zapisów zawartych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika ,że F. S. w okresie wykonywania umów zlecenia na rzecz (...) Sp. z o.o. nie posiadała innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (od 1 grudnia 2010 r. ma ustalone prawo do renty). Tym samym, płatnik składek powinien zgłosić F. S. w ww. okresach do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz opłacić należną składkę w stosownej wysokości.

/decyzja k.6-8 akt ZUS dot. F. S./

Decyzją numer (...) z dnia 19 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. S. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. :

- w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 1 stycznia 2013 r. , od 1 września 2013 r. do 3 września 2013 r. , od 1 października 2013 r. do 6 października 2013 r. , od 13 lutego 2014 r. do 16 lutego 2014 r. oraz od 1 kwietnia 2014 r. do 2 kwietnia 2014 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu , rentowym oraz wypadkowemu.

- w okresie od 3 kwietnia 2014 r. do 5 kwietnia 2014 r. nie podlega jako zleceniobiorca obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu , rentowym oraz wypadkowemu.

- miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne , rentowe oraz wypadkowe: za styczeń 2013 r. – 73,00 zł , za wrzesień 2013 r. – 280,00 zł , za październik 2013 r. – 604,00 zł , za luty 2014 r. – 191,00 zł , za kwiecień 2014 r. – 68,40 zł.

- na ubezpieczenie zdrowotne: za styczeń 2013 r. – 64,78 zł , za wrzesień 2013 r. – 248,47 zł , za październik 2013 r. – 535,99 zł , za luty 2014 r. – 169,49 zł , za kwiecień 2014 r. – 163,29 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podkreślił, że przeprowadzona kontrola wykazała ,że płatnik składek (...) Sp. z o.o. w okresie objętym kontrolą (tj. od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r.) zawierał umowy cywilnoprawne , którym nadał nazwę umów o dzieło. W toku kontroli przedłożono umowy o dzieło zawarte pomiędzy (...) Sp. z o.o. , a M. S. zawarte na okres: od 1 stycznia 2013 r. do 1 stycznia 2013 r. , od 1 września 2013 r. do 3 września 2013 r. , od 1 października 2013 r. do 6 października 2013 r. , od 13 lutego 2014 r. do 16 lutego 2014 r. oraz od 1 kwietnia 2014 r. do 5 kwietnia 2014 r. , których przedmiotem było rozdanie ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. W ocenie organu rentowego , ww. umowy nie miały jednak charakteru umów o dzieło , a M. S. wykonywał umowy zlecenia. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił ,że z zapisów zawartych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika ,że M. S. w okresie od 3 kwietnia 2014 r. do 5 kwietnia 2014 r. posiadał inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (był zgłoszony u płatnika składek – Urząd Gminy z kodem tytułu ubezpieczenia (...)). Tym samym, płatnik składek powinien zgłosić M. S. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w okresach: od 1 stycznia 2013 r. do 1 stycznia 2013 r. , od 1 września 2013 r. do 3 września 2013 r. , od 1 października 2013 r. do 6 października 2013 r. , od 13 lutego 2014 r. do 16 lutego 2014 r. oraz od 1 kwietnia 2014 r. do 2 kwietnia 2014 r. , a w okresie od 3 kwietnia 2014 r. do 5 kwietnia 2014 r. do ubezpieczenia zdrowotnego.

/decyzja k.5-8 akt ZUS dot. M. S./

Odwołania od ww. decyzji złożył pełnomocnik (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, wnosząc o ich zmianę poprzez ustalenie, że: R. S. , F. S. oraz M. S. nie podlegają w spornych okresach objętych zaskarżonymi decyzjami obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako jego zleceniobiorcy. Skarżący podniósł ,że zgodnym i rzeczywistym zamiarem stron było zawarcie umów o dzieło , a celem umów było wykonanie określonego dzieła wskazanego w ich treściach. W ocenie skarżącego organ rentowy nie wskazał dowodów , na których mógłby oprzeć swoje wnioski , a jego argumentacja sprowadzała się do jedynie do przytoczenia przepisów prawa i ich wykładni.

/odwołania: k. 2 – 4 odwrót , k. 2 – 4 odwrót akt VIII U 616/17 , k. 2-4 odwrót akt VIII U 617/17/

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy podtrzymał argumentację przedstawioną w zaskarżonych decyzjach i wniósł o oddalenie odwołań.

/odpowiedzi na odwołania: k. 8 – 10 , k. 8 - 10 akt VIII U 616/17 , k.8-10 akt VIII U 617/17/

Zarządzeniami z dnia 28 marca 2017 roku, sprawy : VIII U 616/17 , VIII U 617/17 zostały połączone ze sprawą o sygn. akt VIII U 614/17 , celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/zarządzenia: k. 12 akt VIII U 616/17 , k.12 akt VIII U 617/17 /

W toku postępowania zainteresowani : R. S. , F. S. oraz M. S. poparli odwołania.

/ stanowisko zainteresowanej F. S. min.00:06:13 – 00:06:35 , stanowisko zainteresowanego M. S. min.00:06:13 – 00:06:35 protokołu rozprawy z dnia 29 maja 2017 r. , płyta CD k.46 , stanowisko zainteresowanego R. S. k.85/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Płatnik składek: Biuro Ochrony i Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., zajmuje się ochroną osób i mienia. Spółka funkcjonuje w obrocie gospodarczym od 1989 r. Prezesem zarządu spółki jest M. R.. Do 2015 r. spółka zatrudniała około 50 osób w oparciu o umowy o pracę oraz około 200 osób w oparciu o umowy zlecenia. Spółka zawierała także umowy o dzieło.

/ wyciąg z KRS k.5 – 6 odwrót ,zeznania M. R. k.87- 88 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:06:35 – 00:13:16 protokołu rozprawy z dnia 29 maja 2017 r. , płyta CD k.46/

Zgodnie ze strategią, przyjętą przez spółkę , najlepszym sposobem pozyskania klientów jest dostarczenie ulotek informacyjnych .

Usługi oferowane przez spółkę nie są kierowane do konkretnego klienta.

/zeznania M. R. k.87- 88 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:06:35 – 00:13:16 protokołu rozprawy z dnia 29 maja 2017 r. , płyta CD k.46 oraz zeznania świadka A. D. (1) k.86/

W dniu 9 września 2015 r. płatnik składek Biuro Ochrony i Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. , reprezentowany przez M. R. (zamawiający) zawarł z R. S. (wykonawcą) umowę nazwaną „ umową o dzieło”. Zgodnie z treścią umowy , wykonawca zobowiązał się wykonać prace polegające na rozdaniu ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. Umowa została zawarta na okres od 9 września 2015 r. do 30 września 2015 r. Wynagrodzenie wykonawcy zostało określone w wysokości 516,00 zł

/umowa o dzieło k.77/

Czynności wykonywane przez R. S. sprowadzały się do roznoszenia ulotek w okolicach O.. R. S. roznosił ulotki w różnych godzinach dnia. Po wykonaniu pracy , R. S. rozliczył się z płatnikiem (R. S. nie przedstawił w tym zakresie rachunku).

/zeznania R. S. k.88 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami k.85/

Płatnik składek Biuro Ochrony i Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. , reprezentowany przez M. R. (zamawiający) zawarł z F. S. (wykonawcą) umowy nazwane „ umowami o dzieło”. Zgodnie z treścią umów , wykonawca zobowiązał się wykonać prace polegające na rozdaniu ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. Strony zawarły następujące umowy:

- w dniu 1 stycznia 2013 r. na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 stycznia 2013 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 588,00 zł.

- w dniu 19 lutego 2014 r. na okres od 19 lutego 2014 r. do 24 lutego 2014 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 273,00 zł.

- w dniu 6 marca 2014 r. na okres od 6 marca 2014 r. do 9 marca 2014 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 273,00 zł.

- w dniu 14 kwietnia 2014 r. na okres od 14 kwietnia 2014 r. do 18 kwietnia 2014 r. . z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 228,00 zł.

- w dniu 6 maja 2014 r. na okres od 6 maja 2014 r. do 14 maja 2014 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 581,00 zł.

- w dniu 2 czerwca 2014 r. na okres od 2 czerwca 2014 r. do 6 czerwca 2014 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 336,00 zł.

- w dniu 21 lipca 2014 r. na okres od 21 lipca 2014 r. do 31 lipca 2014 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 896,00 zł.

/umowy o dzieło k.63 , k.65 , k.67, k.69 , k.71 , k.73 , k.75/

Płatnik składek Biuro Ochrony i Usług (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. , reprezentowany przez M. R. (zamawiający) zawarł z M. S. (wykonawcą) umowy nazwane „ umowami o dzieło”. Zgodnie z treścią umów , wykonawca zobowiązał się wykonać prace polegające na rozdaniu ulotek na terenie wyznaczonym przez zamawiającego. Strony zawarły następujące umowy:

- w dniu 1 stycznia 2013 r. na okres od 1 stycznia 2013 r. do 1 stycznia 2013 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 60,00 zł.

- w dniu 1 września 2013 r. na okres od 1 września 2013 r. do 3 września 2013 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 240,00 zł.

- w dniu 1 października 2013 r. na okres od 1 października 2013 r. do 6 października 2013 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 517,00 zł.

- w dniu 13 lutego 2014 r. na okres od 13 lutego 2014 r. do 16 lutego 2014 r. . z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 157,00 zł.

- w dniu 1 kwietnia 2014 r. na okres od 1 kwietnia 2014 r. do 5 kwietnia 2014 r. z wynagrodzeniem wykonawcy w wysokości 171,00 zł.

/umowy o dzieło k.53 , k.55 , k.57, k.59 , k.61/

W okresie od 3 kwietnia 2014 r. do 5 kwietnia 2014 r. M. S. posiadał inny tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i z tego tytułu osiągał wynagrodzenie w kwocie co najmniej minimalnego wynagrodzenia.

/okoliczność bezsporna/

W ramach ww. umów , czynności wykonywane przez R. S. , F. S. oraz M. S. sprowadzały się do roznoszenia ulotek reklamowych spółki (...). O miejscu roznoszenia ulotek decydowali wykonawcy (w tym zakresie nie otrzymywali szczegółowych wskazówek i sami decydowali o rejonie , gdzie rozniosą ulotki) , a ich wynagrodzenie było uzależnione od ilości pobranych ulotek. Ulotki nie posiadały oznaczeń pozwalających zidentyfikować osobę , która rozniosła daną partię materiałów. Nie każdy wykonawca dostawał taką samą ilość materiałów reklamowych do rozniesienia.

/zeznania M. R. k.87- 88 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:06:35 – 00:13:16 protokołu rozprawy z dnia 29 maja 2017 r. , płyta CD k.46 oraz zeznania świadka A. D. (2) k.86/

Wykonawcy otrzymywali , określony pakiet materiałów do rozniesienia , a spółka nie kontrolowała ilości rozniesionych ulotek. Jedynym wyznacznikiem wykonanej pracy jest reakcja klientów.

/zeznania świadka Ł. L. k.87, zeznania M. R. k.87- 88 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:06:35 – 00:13:16 protokołu rozprawy z dnia 29 maja 2017 r. , płyta CD k.46/

Wyplata wynagrodzenia następowała po wykonaniu pracy.

/zeznania M. R. k.87- 88 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:06:35 – 00:13:16 protokołu rozprawy z dnia 29 maja 2017 r. , płyta CD k.46/

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji zawartej w aktach rentowych, dokumentów przedstawionych w trakcie postępowania sądowego oraz złożonych zeznań przez uczestników postępowania. Wskazać należy, iż spór w niniejszej sprawie sprowadził się w istocie do odmiennej oceny, kwestionowanych umów, nazwanych „ umowami o dzieło ”, jakie płatnik zawierał z R. S., F. S. oraz M. S.. Ustalenie bowiem, jaka umowa została faktycznie zawarta między stronami implikuje - obowiązek lub jego brak, objęcia ubezpieczeniem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń, odwołania nie są zasadne i podlegają oddaleniu.

Zgodnie z **art. 6 ust. 1 pkt. 4 i art. 12 ust. 1** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz.963 z późn. zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Z mocy **art. 13 pkt. 2** ustawy zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zgodnie z treścią **art.18 ust.1 i 3** ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe zleceniobiorców stanowi przychód, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o świadczenie usług, jeżeli w umowie o świadczenie usług określono odpłatność za jej wykonanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art.20 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Podstawą wymiaru składek jest przychód faktycznie otrzymany lub pozostawiony do dyspozycji.

Natomiast zgodnie z treścią art.81 ust.1, 5, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz.581) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób zatrudnionych na podstawie umowy o świadczenie usług, stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób, bez stosowania ograniczeń o których mowa w art.19 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W przypadku gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art.66 ust.1 ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie (art.82 ust.1 ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Zgodnie z treścią art.85 ust.4. ww. ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia (...) składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza zamawiający, z zastrzeżeniem art.86 ust. 1 pkt 13a.

Należy też wskazać, iż jeżeli jedna osoba wykonuje kilka rodzajów działalności, z którymi wiąże się obowiązek ubezpieczenia społecznego mamy do czynienia ze zbiegiem tytułów do ubezpieczenia uregulowanym w art.9 ww.

ustawy. W takich sytuacjach ustawodawca z reguły wskazuje, który z tytułów ma pierwszeństwo, czyli z którego z tych tytułów podlega się ubezpieczeniu z wyłączeniem obowiązku pozostałych tytułów. Zbieg obowiązku ubezpieczenia dotyczy tylko obowiązku ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. Oba te ryzyka mają bowiem charakter ogólny, niezależny od konkretnego tytułu do ubezpieczenia. Ubezpieczonemu wystarczy zatem posiadanie jednego tytułu do ubezpieczenia, aby dane ryzyko było chronione. Ustawodawca w art.9 ww. ustawy podzielił tytuły do ubezpieczenia na dwie grupy: na te które bezwzględnie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia i nie mogą być z niego zwolnione (np. stosunek pracy) i pozostałe tytuły, które mogą być zwolnione z tego obowiązku. Jeżeli zbiegają się ze sobą tytuły „bezwzględne” obowiązek ubezpieczenia dotyczy każdego z nich, natomiast jeżeli zbieg dotyczy tytułu „bezwzględnego” z tytułem „ogólnym” obowiązkiem ubezpieczenia jest tylko tytuł „bezwzględny”. Wyjątek od tej reguły wynika z art.9 ust.1a ww. ustawy zgodnie z treścią którego ubezpieczeni wymienieni w ust.1 (m.in. pracownicy), których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od określonej w art.18 ust.4 pkt 5a, podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust.1b i art. 16 ust. 10a. Zatem reguła ta nie ma zastosowania do zbiegu stosunku pracy z wykonywaniem umowy zlecenia w przypadku tych ubezpieczonych, których podstawa wymiaru składki z tytułu np. umowy o pracę jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę (ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. nr 200, poz.1679). Osoby te podlegają obowiązkowi ubezpieczenia z posiadanych tytułów ogólnych (np. z umowy zlecenia) ex lege. Dochodzi więc do rozszerzenia obowiązku ubezpieczenia.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwalifikacja prawna umów zawartych przez płatnika (...) Sp. z o.o. z R. S. , F. S. oraz M. S. , a mianowicie ocena czy były to umowy zlecenia (o świadczenie usług), czy też umowy o dzieło, a pochodną tego jest ustalenie obowiązku uiszczenia odpowiednich składek ubezpieczeniowych.

Na wstępie wskazać należy, że umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi , a także finansowymi.

I tak np. podczas, gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem, czy z osobą z zewnątrz.

Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Podkreślić należy, że decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia (o świadczenie usług), czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Wskazać należy, iż stosownie do treści art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Zgodnie z treścią przepisu art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Ma to miejsce wtedy gdy przedmiotem umowy jest dokonywanie czynności faktycznych , natomiast umowa taka nie jest unormowana w przepisach dotyczących innych umów np. agencyjnej , komisu itp. (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 8.10.2013 roku III AUa 401/13 LEX nr 1386066)

Zgodnie zaś z treścią art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu.

Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku / vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Natomiast cechą konstytutywną dzieła jest samoistość rezultatu, która wyraża się przez niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Z chwilą ukończenia dzieła staje się ono niezależną od twórcy, autonomiczną wartością w obrocie. Takie stanowisko zajmuje także doktryna (W. Czachórski, Zobowiązania, 2007, s. 463; A. Brzozowski, Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie za wady dzieła, Warszawa 1986, s. 15)/ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 maja 2013 r. sygn. III AUa 1136/12/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, na jaki umawiają się strony, musi być z góry określony i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności.

W umowie zlecenie zaś można wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć, w jakim stopniu zostałby on osiągnięty.

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. przedmiotem istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 r. III AUr 357/93).

Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nie osiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nie osiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nie osiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522/.

A zatem z umową rezultatu mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach jedynie taki stan będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolei z umową starannego działania jest związany obowiązek dłużnika działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie. (K. B. artykuł „Kilka mitów z zakresu teorii umów (...) teza 2)

Należy podkreślić, że umowę o dzieło zdefiniowano w art. 627 k.c. jako zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem. Starania przyjmującego zamówienie w umowie o dzieło mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, za wynagrodzeniem zależnym od wartości dzieła (art. 628 § 1, art. 629, art. 632 k.c.). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiają się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt obiektywnie osiągalny i pewny.

Wykonanie dzieła najczęściej przybiera postać wytworzenia rzeczy lub dokonania zmian w rzeczy już istniejącej (naprawienie, przerobienie, uzupełnienie); takie dzieła są rezultatami materialnymi umowy zawartej między stronami, weryfikowalnymi ze względu na istnienie wad (wyrok SN z dnia 3 listopada 2000 r. IV CKN 152/2000 OSNC 2001 Nr 4 poz. 63).

Poza rezultatami materialnymi, istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym. W każdym razie takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie jej wynik, dzieło bowiem musi istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu.

W niniejszej sprawie strony w spornym okresie czasu zawarły umowy nazwane „umowami o dzieło”, w których R. S., F. S. oraz M. S. zobowiązali się wykonać prace, polegające na rozniesieniu ulotek reklamowych spółki (...). Co również istotne, to ilość pobranych ulotek decydowała o wynagrodzeniu zainteresowanych, a ponadto spółka, w żaden sposób, nie kontrolowała czy ulotki zostały rzeczywiście dostarczone.

W ocenie Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że stron nie wiązały umowy o dzieło, bowiem celem, wykonywanych przez zainteresowanych, czynności, nie było wykonanie konkretnego - dzieła. Zainteresowani byli zobowiązani do wykonywania **czynności** [rozniesienia ulotek reklamowych], jedynie z należytą starannością. Strony, oprócz zawartego w treści umowy sformułowania o zobowiązaniu się wykonawcy do rozdania ulotek, nie **oznaczyły ani „dzieła”, ani nawet rezultatu**, jaki ma być osiągnięty **i który mógłby zostać poddany ocenie w zakresie wad**. Strony, w spornych umowach, nie oznaczyły dzieła - jako określonego rezultatu, ponieważ z przyczyn oczywistych takiego określenia być nie mogło. Samo bowiem roznoszenie ulotek nie zmierza do wytworzenia określonego "dzieła".

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie można ponadto, każdego wyniku określonych czynności, wykonanych przez daną osobę, sprowadzać do dzieła na gruncie przepisów prawa cywilnego i prawa ubezpieczeń społecznych, które nie powodują obowiązku zapłaty składek na te ubezpieczenia. Dzieło takie, bowiem, musi posiadać - indywidualny byt - w obrocie gospodarczym, ma przynieść trwały, niestandardowy, efekt, mieć, w pewnym stopniu, niepowtarzalny charakter. W sprawie natomiast nie mamy, z taką sytuacją do czynienia, bowiem, określone w umowie **czynności sprowadzały się do rozniesienia ulotek** i tym samym nie jest możliwym uznanie tych czynności za dzieło w rozumieniu art. 627 k.c.

Powyższe decyduje o tym, że sporna umowa została prawidłowo zakwalifikowana przez organ rentowy jako umowa o świadczenie usług, do której znajdują zastosowanie przepisy o zleceniu w rozumieniu art. 750 k.c., a to z kolei powoduje konieczność opłacenia należnych składek, zarówno na ubezpieczenia społeczne, jak i na ubezpieczenie zdrowotne, zgodnie z zacytowanymi powyżej przepisami.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku i oddalił odwołania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zasądzając od Biura Ochrony i Usług (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z § 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz.1804)

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi płatnika

S.B.